

Domen mot Bolsonaro är en återupprättelse för diktaturoffren

Domen mot Bolsonaro är en återupprättelse för diktaturoffren

Brasiliens Högsta Domstol har dömt den före presidenten Jair Bolsonaro till 27 års fängelse för försöket till statskupp efter att han förlorade det senaste presidentvalet. I planerna ingick också mord på valets segrare, nuvarande president Lula da Silva, och flera andra personer. Domen kom efter en långdragen process. Nu pågår försök i kongressen att ge amnesti till kuppmaakaren.

Kuppmaakaren och högerextremisten Jair Bolsonaro. Källa: infomoney.com.br

Frei Betto, brasiliansk författare, politisk aktivist, filosof, befrielsesteolog och dominikanermunk skriver om sina reaktioner på domen.

I juni 1964 var jag 19 år gammal. Jag bodde i Rio, i en studentkorridor, tillsammans med andra ledare för Katolska aktionen. I gryningen mellan den 5 och 6 juni det året stormade agenter från Cenimar, marinens underrättelsetjänst, vår lägenhet beväpnade med kulsprutor. De förde oss alla till marinens arsenal. De slog och sparkade mig, övertygade om att jag var Betinho, en ledare för Acción Popular, en vänsterorganisation, och år senare för Acción de la Ciudadanía contra el Hambre y la Miseria y por la Vida.

Frei Betto, här med keps från MST, de jordlösas rörelse i Brasilien, Foto: Wikimedia

Jag tillbringade en månad i fängelse, delvis i militärfängelse och delvis i husarrest. Jag fick varken rättegång eller upprättelse. Inte ens rätt till en advokat. Då insåg jag vad en diktatur är.

Fem år senare greps jag igen i Porto Alegre för att ha hjälpt personer som förföljdes av militärregimen att fly från Brasilien. Jag fördes till São Paulo, där jag bevitnade tortyr och förlorade kamrater som mördades av militärer och poliser. Under fyra år satt jag i åtta olika fängelser. Jag tillbringade två år med politiska fångar och ytterligare två år som vanlig fånge tillsammans med narkotikasmugglare, bankrånare, morddömda, bedragare och våldtäktsmän.

När jag hade avtjänat fyra år av fängelsestraffet minskade Högsta domstolen mitt straff till två år... Men jag förlorade mina politiska rättigheter i tio år. Ingen av mina torterare, domare eller fängelsevakter ställdes inför rätta för de brott och övergrepp de begått. Alla gynnades av den avskryvda ?ömsesidiga amnestin? som general Figueiredo utfärdade.

Allt jag upplevde och led under diktaturen finns beskrivet i mina böcker Cartas da prisão (Companhia das Letras), Batismo de Sangue och Diário de Fernando (båda utgivna av Rocco).

Nu känner jag en viss lättnad när jag ser Bolsonaro och hans medbrottslingar dömas av Högsta domstolen för brott mot den demokratiska rättsstaten. Lättnad, inte av hämnd, utan av symbolisk upprättelse som ger livet mening igen. För den som har vandrat i många år kan det faktum att rättvisan segrar över barbari vara en bekräftelse på att världen inte är helt orättvis.

Att vänta är en övning i uthållighet. Jag bar på smärtan i tysthet och åldrades utan att förlora hoppet om att jag en dag skulle få se militärkuppmaakarna straffas av rättvisan. Varje dag hanterar jag tomheten efter förlusten av så många kamrater som broder Tito, min broder i dominikanerorden; Heleny Guariba, kollega från teatern och fängelset; Jeová de Asis Gomes, Carlos Eduardo Pires Fleury, Aderbal Coqueiro och så många andra som jag blev vänner med i fängelset och i motståndet mot diktaturen.

Den grekiske författaren Aiskylos skrev i Agamemnon att ?smärtan är den sannaste läraren?. För mig var smärtan inte bara en lärare, den formade mig under årtionden av överlevnad, upprätthållen av hoppet om att diktaturens budbärare en dag skulle få stå till svars för sina handlingar.

Ofta är tiden grym. Paradoxalt nog mognar rättvisans frukter. Miguel de Cervantes skrev i Don Quijote att sanningen förtvinar, men inte går under. Även om den döljs av juridiska manövrer, överklaganden och uppskov förblir den levande och väntar på sin stund att segra. Den romerske filosofen Seneca sa att ?rättvisa inte består i att vara neutral mellan rätt och fel, utan i att finna det rätta och försvara det mot det felaktiga?. För mig representerar den domstol som nu dömer ledarna för kuppörsöket 2023 just detta: vägran att vara neutral inför barbari.

Ingen dom kan återge de liv som gått förlorade under 21 år utan demokrati, men det finns beslut som återger värdigheten till dem som är kvar. Hannah Arendt, när hon reflekterade över ondskan och ansvaret, påminde om att ?rättvisan måste alltid vara närvarande, även om världen går under?. Nu känner jag mig skyddad av den etiska tyngden hos en demokratisk institution som fullgjort sin plikt: Högsta domstolen.

Min sinnesro kommer inte från glädje, utan från frid. Viktor Frankl, överlevare från koncentrationslägren, skrev i sin bok Man's Search for Meaning: ?Lycka måste uppstå som en bieffekt av personlig hängivenhet till en högre sak?.

Att straffa Bolsonaro och hans kriminella organisation innebär att bevara minnet av de många som var och är offer för 21 års diktatur. När jag ser rättvisan officiellt erkänna de skyldiga till angreppen på demokratin inser jag att exemplet på motstånd från Marighella, Lamarca och många andra som kämpade mot godtyckligheten inte har fallit i glömska. Domen odödliggör deras frånvaro som närvaro.

När jag ser kuppmaakarna straffas återfår en gammal man som jag förtroendet ? om än sent ? för människans förmåga att skilja mellan rätt och orätt, mellan gott och ont. Det jag känner är inte eufori, utan försoning med livet och demokratin.

Frei Betto, Cubadebate 250917 (ZT)

[Viví para ver](#)

HÄV BLOCKADEN AV KUBA!

Bli en del av solidaritetsrörelsen!

Bli medlem i Svensk-Kubanska!

Eller skicka ett bidrag till Stödfonden!

Ange namn, e-post, adress och skicka 300 kr för ett års medlemskap (150 för pensionärer, arbetslösa och studerande)

Swish 123 589 0975 eller Pg 40 54 11 ? 0

Bidrag till insamlingen ?Mediciner till Kuba?

PG 23 57 15 ? 0 ELLER Swish 123 182 37 72